

landelijk expertisecentrum
jonge kind

Vorbereiding en ondersteuning van jongekindprofessionals bij volgen jonge kind ontwikkeling

Cathy van Tuijl (Hogeschool Saxion)

Kennisnetwerk 08-10-2023

Onrust en onzekerheid in onderwijsveld

Hoe de ontwikkeling van kinderen te monitoren na
afschaffing kleutertoetsen?

Beperking gereedschap

Subjectiever maar wellicht ook holistischer

Hoe zit het met betrouwbaarheid en validiteit?

Thema opgehaald uit werkveldgesprekken LEJK

Middelen

Informele observaties

Gesprekken met kinderen of ouders

Observatie(volg)systemen

Signaleringsinstrumenten

Individueel afgenomen toetsen

..

NB hoe subjectief? Hoe betrouwbaar?

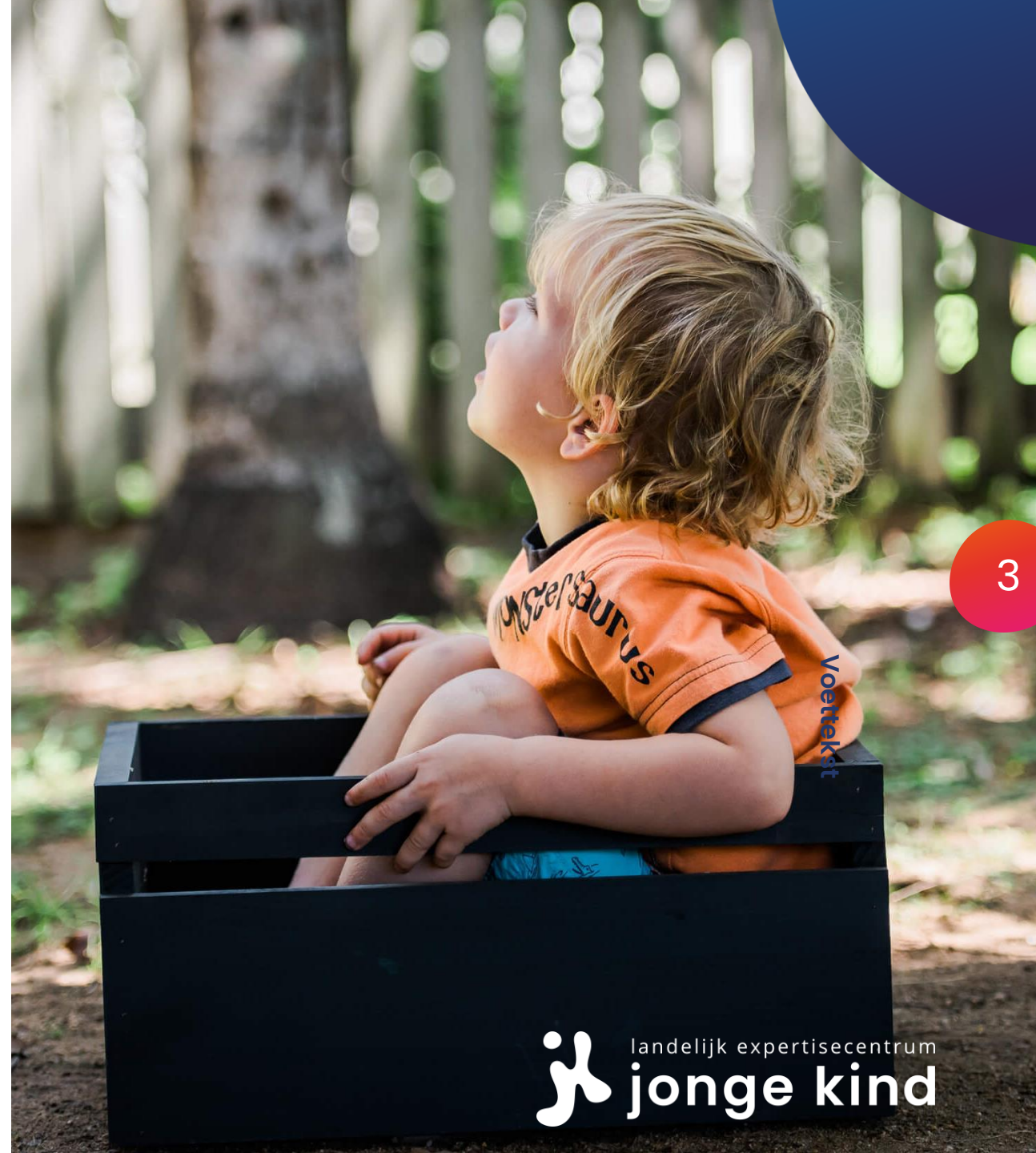
Waarom volgen we de ontwikkeling van het jonge kind?

Niet voor directie of inspectie

Maar voor onze eigen informatie:

Volgen essentieel onderdeel van handelingsgericht werken (kerncompetentie)

Signaleringsfunctie

Kerncompetenties jk professional

Professional Standards and Competencies for Early Childhood Educators
(National Association for the education of the young child - NAEYC, 2019)

“Standard 3: Child Observation, Documentation, and Assessment

“Early childhood educators (a) understand that the primary purpose of assessment is to inform instruction and planning in early learning settings.”

They (b) know how to use observation, documentation, and other appropriate assessment approaches and tools.

Bekwaamheidseisen leerkracht jonge kind

(Expertisecentrum Jonge Kind Saxion)

- Zij kan het gedrag van kinderen observeren met behulp van verschillende observatie-en toetsinstrumenten en duiden t.b.v. het aansluiten bij de persoonlijke ontwikkeling van het kind (autonomie en talentontwikkeling).
- Zij weet hoe zij de ontwikkeling van haar kinderen kan volgen, daarvoor geëigende (observatie- en toets-) instrumenten kan inzetten en de ontwikkeling kan evalueren en analyseren.

Knelpunten bij gebruik observatievolgsystemen

Het waarom van het gebruik van volgsystemen

Gebrek aan kennis van leerlijnen en toepassing

Kunnen duiden, handelen op basis van observaties (beredeneerd aanbod)

Overdaad aan doelen

Plannen of missen van observatiemomenten

Inschatting situationele bepaaldheid

Ongeschikt/ontoereikend bij kinderen die voor- of achterlopen

In twee- of drietallen

Drie rondes (elk 10 min) met doorschuiven

Elke ronde: eerst nadenken en noteren,
dan uitwisselen (overeenkomsten/verschillen)
(na drie rondes plenaire uitwisseling)

Welk aandachtspunt of verbeterpunt neem je mee?

1. Wat doet jouw opleiding of organisatie aan (bevordering van)

-observatievaardigheden bij jonge kind?

Voor formatieve, summatieve of diagnostische doeleinden

-kennis van leerlijnen

(en hoe ?)

(schuif door)

Belang kennis van leerlijnen

“Leerlijnen leveren de randvoorwaarden voor goed gepland, doelgericht onderwijs. Ze vormen de ruggengraat van het onderwijs.” (CED)

“Leerlijn: een beredeneerde opbouw van tussendoelen en inhouden naar een einddoel.” (SLO)

2. Wat doet jouw opleiding of organisatie aan (bevordering van)

- duiding van observatievolgresultaten
- omzetten van resultaten naar beredeneerd aanbod

(en hoe?)

(Schuif door)

3. Wat doet jouw opleiding of organisatie aan (bevordering van)

-cruciale doelen benoemen

(en hoe?)

Cruciale doelen

Doelen die voorwaardelijk zijn voor goed vervolg of start in groep 3

Doelen in samenhang in plaats van geïsoleerd

Voorbeeld begrijpend luisteren CED

1	2	3
<p>Luistert met aandacht naar de leerkracht als deze een op de leeftijd afgestemd prentenboek interactief voorleest of iets vertelt</p> <p>Reageert na herhaald lezen verbaal of non-verbaal op bekende woorden of situaties uit een boek</p> <p>Begrijpt een korte tekst (4 regels, wijst na voorlezen juiste plaatje aan)</p> <p>Beantwoordt gesloten vragen (ja/nee, keuzevragen) over een voorgelezen tekst</p> <p>Luistert naar en geeft een adequate reactie op de leerkracht en andere leerlingen in één op één situaties</p> <p>Begrijpt gedragsaanwijzingen (Wil je een doekje pakken voor in de klas?)</p> <p>Begrijpt informatieve mededelingen buiten het hier en nu (morgen gaan we naar de dierentuin)</p>	<p>Luistert met aandacht naar de leerkracht en medeleerlingen als zij in de groep iets vertellen</p> <p>Voorspelt globaal waarover een verhaal zal gaan en het vervolg na deel van het verhaal</p> <p>Toont dat het verhaal begrepen is met steun van illustraties</p> <p>Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten van een verhaal (wie, wat, waar)</p> <p>Luistert gericht naar een korte voorgelezen tekst (beantwoordt een vooraf gestelde luistervraag)</p> <p>Voert na het luisteren naar een instructieve tekst de genoemde handeling uit (versje met gebaren, spelregels, weten wat je moet doen als luisterdoel)</p> <p>Beantwoordt met behulp van leerkracht vragen over een tekst of geeft dit weer (naspelen, tekening, stripverhaal ordenen)</p> <p>Stelt vragen over een tekst om beter te begrijpen wat er bedoeld wordt (Is poes boos?)</p> <p>Geeft aan wat hij van een gesproken tekst vindt</p>	<p>Vertelt een gedeelte van een verhaal na zonder steun van illustraties</p> <p>Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten van een verhaal (wanneer, hoe)</p> <p>Vertelt na het luisteren naar een informatieve tekst waar het over gaat of legt dit schriftelijk vast (poster, tekening, informatieverwerving als luisterdoel)</p> <p>Luistert tijdens het werken in tweetallen naar zijn medeleerlingen</p> <p>Voorspelt de loop van een verhaal en stelt deze al luisterend bij</p> <p>Beantwoordt op aanwijzing van leerkracht vragen over een tekst of geeft dit weer (naspelen, tekening, stripverhaal ordenen)</p>

Plenaire uitwisseling

Op welke punten zijn er aandacht- of verbeterpunten?
(Observatievaardigheden/kennis leerlijnen/ duiding observatie-uitkomsten en beredeneerd aanbod/ cruciale doelen of anders)?

Toekomst

Omslag in denken nodig over volgen (waarom) en gebruik
ijkpunten/normeringen in opleiding en werkveld

Hoe bruikbaar en betrouwbaar de volgsystemen zijn moet de
komende jaren gaan blijken.

Belangrijk is goede ondersteuning van 'volg'vaardigheden van
jonge kind professionals in opleidingen en organisaties.